

Trafikverket
Att: Susan Odervång
781 89 Borlänge

Delgivningskvitto

Överklagande av beslut om föreläggande avseende trafikbuller från Lommabanan, Lomma kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver punkterna 2-5 i det överklagade beslutet.

Länsstyrelsen förordnar att det skriftliga åtgärdsförslaget och tidsplanen ska ges in senast två månader efter att länsstyrelsens beslut fått laga kraft.

Länsstyrelsen fastställer beslutet om vite avseende kvarvarande del av föreläggandet.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Redogörelse för ärendet

Miljö- och byggnadsnämnden i Lomma kommun ("nämnden") beslutade den 28 mars 2023 (§ 38) att förelägga Trafikverket att:

1. Senast den 2 maj 2023 inkomma med skriftligt åtgärdsförslag och tidsplan avseende de bullerskyddsåtgärder och fortsatta utredningar som planeras att göras längs med Lommabanan. De fastigheter som omfattas är samtliga längs tågsträckan som av Trafikverket betecknas som bandel 925 (Arlöv-Kävlinge) inom Lomma kommun. De berörda fastigheterna har minst en bostadsbebyggelse och bullernivåer över riktvärdet för väsentlig ombyggnad:
  - 60 dBA, ekvivalent ljudnivå utomhus, frifält
  - 55 dBA, ekvivalent ljudnivå utomhus, uteplats
  - 70 dBA, maximal ljudnivå uteplats
  - 45 dBA, maximal ljudnivå inomhus, sovrum
2. I åtgärdsförslaget skriftligt redovisa de specifika bullerdämpande åtgärder som avses att utföras för varje

fastighet gällande fasadåtgärder, uteplatser och spårnära skärmar.

3. Senast den 2 maj 2023 inkomma med skriftlig information om beräknad ljudnivå före och efter de bullerskyddsåtgärder som avses i punkt 1-2. Ljudnivån ska redovisas som ekvivalent ljudnivå utomhus (frifält), ekvivalent ljudnivå vid uteplats, maximal ljudnivå vid uteplats och maximal ljudnivå inomhus för respektive fastighet.
4. Senast den 2 maj 2023 inkomma med skriftlig information om beräknade kostnader för uppförande av planerade bullerskyddsåtgärder enligt punkt 1-2.
5. Senast den 18 september 2023 inkomma med en skriftlig handlingsplan gällande de fastigheter som har minst en bostadsbebyggelse och bullernivåer över riktvärdet för väsentlig ombyggnad, vars fastighetsägare tackat nej eller av annat skäl inte finns med i åtgärdsinventeringen.
6. Punkt 1-5 förenas med ett löpande vite om 100 000 kr för varje påbörjad kalendermånad som begärd dokumentation inte inkommit till Miljö- och byggnadsnämnden.

Trafikverket har överklagat beslutet till länsstyrelsen.

Skäl för beslutet

Av 2 kap 3 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (försiktighetsprincipen). Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår att kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket i nämnda kapitel i miljöbalken gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Av 9 kap. 3 § miljöbalken framgår att med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

Av 26 kap. 9 § miljöbalken följer att en tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska efterlevas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av 26 kap. 14 § miljöbalken följer att beslut om förelägganden eller förbud får förenas med vite.

Av 26 kap. 21 § miljöbalken framgår att tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i denna balk eller i föreskrifter som meddelas med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

Av 26 kap. 22 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön är skyldig att genomföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

I infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53) anges följande riktvärden för buller från spårbunden trafik som normalt inte bör överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus,

45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid,

55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad) samt

70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Vid åtgärd i järnväg eller annan spåranläggning gäller även riktvärdet 55 dBA vid uteplats och 60 dBA ekvivalent nivå i bostadsområdet i övrigt.

Av propositionen framgår vidare att när det gäller befintliga miljöer som exponeras för trafikbuller bör i en första etapp åtgärdsprogram genomföras som syftar till att klara angivna nivåer för buller inomhus för de fastigheter med 55 dBA i maximalnivå inomhus nattetid från järnvägstrafik. Vid genomförande av åtgärder då nivåerna är höga anges att inomhusnivåerna bör prioriteras (se a prop. s. 43 f).

Åtgärdsprogrammen bör genomföras för att successivt förbättra bullersituationen i befintliga bullerexponerade miljöer.

Ärendets historik

Den 28 augusti 2018 beslutade nämnden att förelägga Trafikverket att redovisa vilka bullerdämpande åtgärder som behöver vidtas längs de aktuella bansträckningarna för att klara riktvärdena för planeringsfallet väsentlig ombyggnad. Redovisningen skulle även innehålla beräknad ljudnivå före och efter vidtagna bullerskyddsåtgärder samt uppskattade kostnader för åtgärderna. Nämndens beslut överklagades till länsstyrelsen och därefter till mark- och miljödomstolen som båda – med framflyttande av tidsfristen – fastställde nämndens beslut. Nämndens beslut fick laga kraft den 20 februari 2020 varefter Trafikverket hade 12 månader på sig att genomföra utredningen.

Som framgår av det överklagade beslutet har Trafikverket gett in redovisningar som delvis uppfyller kraven i föreläggandet. Dock saknas uppgifter om åtgärder för vissa delar av fastighetsbeståndet vilket enligt Trafikverket har att göra med pågående utredning om att uppföra spårnära skärmar på delar av sträckorna liksom behovet av ytterligare utredning för att bedöma hur och var uteplatser ska bullerskyddas.

Av redovisningen framgår att Trafikverkets ambition är att genomföra bullerreducerande åtgärder under minst en femårsperiod, med byggstart uppskattad till tidigast 2024. Det framgår vidare att Trafikverkets ambition är att ta fram en plan för åtgärdsarbetet under våren 2023, något som i Trafikverkets överklagande har reviderats till augusti 2023. Trafikverket har under länsstyrelsens handläggning upplyst att ett utkast till preliminär plan för det fortsatta arbetet presenterades för berörda kommuner i september 2023 tillsammans med det geografiska läget för de spårnära skärmarna samt en riskanalys och en kostnadsöversyn avseende åtgärderna. Trafikverket klargjorde även att det inte finns någon fastställd tidplan för genomförandet att ge in, att finansiering av åtgärderna saknas och att status i den senare frågan kommer att redovisas för kommunerna i januari 2024.

Nämnden har mot bakgrund av att tidsfristen i föregående föreläggande överskreds med 1,5 år samt med hänvisning till saknade uppgifter i redovisningen valt att förelägga Trafikverket vid vite att ge in ett mer detaljerat åtgärdsförslag än det som Trafikverket har aviserat att det håller på att ta fram. Nämnden har,

som länsstyrelsen uppfattar det, därvid ställt krav på att det i åtgärdsförslaget även ska framgå de uppgifter som saknas i Trafikverkets utredning.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar att en tillsynsmyndighet inom ramen för sitt tillsynsarbete kan besluta om de förelägganden eller förbud som behövs för att bestämmelserna i miljöbalken och därtill hörande föreskrifter ska följas samt begära in underlag och utredningar som behövs för tillsynen. I detta ingår att nämnden kan förelägga om att ge in åtgärdsförslag och kostnadsberäkningar för nämnden att ta ställning till. Det är i de fall en olägenhet har konstaterats och omfattande och kostsamma åtgärder kan bli aktuella oftast nödvändigt att först utreda förutsättningarna och kostnaderna för att vidta olika åtgärder innan konkreta åtgärdskrav ställs på verksamheten. I de fall verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten inte är överens kan myndigheten således kräva in det underlag som behövs för att kunna bedöma möjliga och rimliga åtgärder.

Aktuellt föreläggande har föregåtts av ett utredningsföreläggande, enligt vilket Trafikverket har haft att ta fram visst specificerat underlag. Som nämnden har anfört har tidsfristen överskridits påtagligt och länsstyrelsen delar också uppfattningen att Trafikverket inte fullt ut har följt föreläggandet. Länsstyrelsen noterar i detta sammanhang att Trafikverkets initiala uppskattning av tidsåtgången för åtgärderna enligt tidigare föreläggande var sex månader, något som framgår av överklagandet till länsstyrelsen av nämndens tidigare beslut om föreläggande. I överklagandet till mark- och miljödomstolen ansåg Trafikverket att betydligt mer tid krävdes varför domstolen utsträckte tidsfristen till 12 månader. Trots det har utredningen ännu inte färdigställts.

Trafikverket har redan innan nämnden beslutade om nu aktuellt föreläggande klargjort att det har för avsikt att ge in en plan för det fortsatta arbete som verket avser bedriva och därtill angett att arbetet med bullerreducerande åtgärder kommer att pågå under en femårsperiod. Inom ramen för det fortsatta arbetet har Trafikverket redovisat att det utöver att påbörja åtgärderna även har för avsikt att fortsätta utredningen av spårnära skärmar och bullerreducering på uteplatser. Nämnden har dock funnit det påkallat att förelägga Trafikverket att ge in ett åtgärdsförslag med högre detaljeringsgrad.

Som tidigare sagts anser länsstyrelsen att det finns skäl att med föreläggande som verktyg försöka driva processen framåt. Detta eftersom Trafikverket trots goda kunskaper om såväl planering som utförande av olika bullerdämpande åtgärder ännu inte har inlett åtgärdsfasen. Samtidigt har länsstyrelsen förståelse för att vissa utredningsåtgärder, som kanske redan borde ha färdigställts, lämpligen blir färdigställda innan åtgärder vidtas. I det fall det är möjligt och ekonomiskt rimligt att uppföra spårnära skärmar framstår det i allmänhet som den mest effektiva och ändamålsenliga åtgärden för att minska trafikbullret. I avsaknad av bedömningsunderlag går det däremot inte att uttala sig om vilken åtgärd som är mest lämplig och kostnadseffektiv för dessa fastigheter. Länsstyrelsen anser mot den bakgrunden att det inte är motiverat att kräva in detaljerade åtgärdsförslag för de fastigheter som fortfarande är föremål för utredning. Vad som nu sagts om det pågående utredningsarbetet tillsammans med det faktum att vad som ska redovisas endast är Trafikverkets egna avsikter innebär enligt länsstyrelsens bedömning också att föreläggandet inte i alla delar uppfyller kraven på tydlighet. Det är således något oklart vad Trafikverket egentligen måste prestera i sin redovisning för att anses ha uppfyllt föreläggandet.

Syftet med nämndens föreläggande är likväl uppenbarligen att uppnå en högre effektivitet och tydlighet i det fortsatta arbetet. Länsstyrelsen anser att vad Trafikverket har anfört inte innebär att det saknas skäl för ett föreläggande utan tvärtom att det är angeläget att verket snarast ger in ett åtgärdsförslag och en tidsplan för det kommande arbetet. Med hänvisning till vad som ovan sagts bör föreläggandet dock begränsas till innehållet i punkten 1, det vill säga bestå i en skyldighet för Trafikverket att i enlighet med den egna utfästelsen ge in ett övergripande åtgärdsförslag och tidsplan. Den tidigare tidsfristen har passerats och en ny frist behöver därför fastställas. Länsstyrelsen anser att en rimlig tidsfrist är två månader efter det att länsstyrelsens beslut fått laga kraft.

Vad gäller föreläggandets punkt 5 saknas det förutsättningar att tvinga en fastighetsägare att acceptera bullerskyddsåtgärder på den egna fastigheten. I de fall fastighetsnära åtgärder bedöms vara den lämpligaste åtgärden och fastighetsägaren inte har intresse av sådana får Trafikverket anses ha gjort vad som åligger dem i detta hänseende. Föreläggandet är därtill alltför otydligt även i den här delen eftersom det inte framgår av vare sig beslutet eller beslutsskäl vad som åsyftas med handlingsplan och vad som ska

ingå i denna. Länsstyrelsen anser därför att föreläggandet ska upphävas även i denna del.

Länsstyrelsen anser att nämnden har haft fog för att förena föreläggandet med vite och fastställer därför att vite ska utgå vid överträdelse av tidsfristen att ge in åtgärdsförslag och tidsplan.

Sammanfattningsvis upphäver länsstyrelsen punkterna 2-5 i beslutet och flyttar fram tidsfristen i enlighet med vad som framgår av beslutet. Länsstyrelsen avslår överklagandet i övriga delar.

Beslutet har fattats av länsassessor Samuel Rempe med länsassessor Erik Molander som föredragande, båda rättsenheten.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Expedition till: Lomma kommun, Miljö- och byggnadsnämnden

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Skåne antingen via e-post; skane@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelade.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, skane@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 10 00.

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se <https://www.lansstyrelsen.se/skane/personuppgifter>.